

SELVITYS APURAHAN KÄYTÖSTÄ VUONNA 2015

Outi Arvola

Monikulttuuriset lapset suomalaisessa varhaiskasvatuksessa (vk, 1. vuosi)

Sain Alli Paasikiven säätiöltä apurahoituksen väitöskirjatyöskentelyyni keväällä 2015. Suoritan kasvatustieteen tohtorin tutkintoa Turun yliopiston kasvatustieteen laitoksella. Väitöstyössäni tarkastelen alle kouluikäisen, monikulttuurisesta ja -kielisestä perhetaustasta tulevan lapsen varhaiskasvatuksen arjen rakentumista. Työskentely toteutetaan osana Helsingin yliopiston kasvatustieteen tiedekunnan Orientaatioprojektin (<http://blogs.helsinki.fi/reunamo/>) tutkimushanketta. Orientaatioprojekti on laaja suomalaisen varhaiskasvatuksen toteutusta tarkasteleva tutkimus- ja kehityskokonaisuus. Sen toinen osio toteutetaan 2014–2019 ja sitä on aikaisempien kokemusten (Orientaatioprojekti 2008-2012) pohjalta parannettu ja laajennettu. Suomesta on mukana 13 kuntaa ja runsaat 200 päiväkotia.

Tällä hetkellä maahanmuuttoon liittyvät kysymykset ovat erittäin ajankohtaisia ja vuoden 2015 aikana tapahtuneet maahanmuuttoliikkeeseen liittyvät muutokset vakuuttavat entisestään siitä, että työni aiheella ja tutkimustyön tuloksilla on tulevaisuudessa yhä suurempi tarve. Alle kouluikäisistä monikulttuuristaustaisista lapsista on kansallisesti hyvin vähän tietoa, joten aiheavauksella on merkittävää uutuusarvoa. Suomalaisen varhaiskasvatuksen sekä maahanmuuttajataustaisten lasten ja perheiden paremman huomioinnin ja tukijärjestelmien kehittämisen kannalta on ehdottoman tärkeää saada kyseisestä aihepiiristä luotettavaa tietoa. Tiedon pohjalta voidaan kehittää varhaiskasvatusta toimimaan ko. lasten kanssa nykyistä paremmalla tavalla sekä kehittää myös varhaiskasvattajien monikulttuurisuusosaamista.

Orientaatioprojektin tutkimus on toteutettu laajalti osallistuvien kuntien varhaiskasvatuksessa ja se koskee kaikkia varhaiskasvatusikäisiä. Aineisto on kerätty ammattikasvattajilta ja yhdessä heidän kanssaan. Tutkimus- ja kehittämistyöskentelyyn osallistuvat kunnista Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Järvenpää, Kerava, Kouvola, Mäntsälä, Nurmijärvi, Sipoo, Turku ja Vantaa. Kaiken kaikkiaan päiväkoteja tutkimukseen osallistuu yli 200, lapsia aineistossa on yhteensä 2009.

Tutkimuksen tarkoituksena on saada kattava systemaattiseen otantaan perustuva kuva maahanmuuttajataustaisten lasten arjesta varhaiskasvatuksessa. Orientaatioprojektin tutkimus kokonaisuutena kattaa niin maahanmuuttajalasten toiminnan, lasten taidot, lasten oppimisympäristön kuin lasten vertaissuhteetkin. Tutkimus antaa myös mahdollisuuden vertailla maahanmuuttajalasten arkikokemuksia muiden lasten kokemaan varhaiskasvatukseen. Aineiston laajuus pakottaa kuitenkin rajaamaan käsiteltävää aineistoa, jotta kokonaisuus säilyisi eheänä.

Tutkimuksen tavoitteena on saada monipuolinen kuva maahanmuuttajataustaisten lasten varhaiskasvatuksen toteutumisprosessista. Tutkimuskysymykset hakevat vastausta seuraaviin kysymyksiin: **Miten monikulttuurinen tausta määrittelee tai vaikuttaa varhaiskasvatusikäiseen lapseen ja hänen varhaiskasvatuksen arkensä rakentumiseen?** Mitä tarkoittaa olla ”kultturienvälinen lapsi” (cross-cultural kid ks. esim. Warinowski 2012, Van Reek 2011)? **Miltä päivähoidon arki näyttää, miten kasvattaja ja lapsi**

rakentavat vuorovaikutusta? Mitä tapahtuu lasten vertaissuhteissa? Tutkimuskysymykset täsmentyvät matkan varrella.

Tutkimuksen toteutus ja avustuksen käyttö vuonna 2015

Oriantaatioprojekti on edennyt aikataulun mukaisesti ja olen oman osuuteni puolesta edennyt samaan tahtiin. Aineiston keräämistä varten henkilökunta koulutettiin syksyn 2014 ja kevään 2015 aikana. Havainnointitiedonkeruu aloitettiin alkuvuonna 2015 ja tutkimuslupakirjeet koteihin lähetettiin väitöskirjan aiheeni vuoksi 16 eri kielellä. Olemme keränneet kevään 2015 aikana laajan tutkimusaineiston 13 suomalaisen kunnan varhaiskasvatuksesta, syöttäneet tiedot yhteen kesän ja syyskauden 2015 aikana ja nyt aineiston analyysi on juuri alkanut. Maahanmuuttajataustaisia lapsia osallistuu tutkimukseen yhteensä 16,5 % aineistosta, N=348.

Olen jäänyt opintovapaalle Turun AMK:n opettajan työstäni syyskaudella 2015 ja sen jälkeen keskittynyt tämän työn eteenpäin viemiseen. Syötin lapsiaineiston arviointiosuuden aineistot havaintomatriisiin, suoritin reliabiliteettianalyysiä ja ryhdyin työstämään oman väitöskirjani teoreettista taustaosuutta. Loppuvuonna 2015 olen ryhtynyt kokoamaan työn teoreettista perustaa aineistohakujen ja lähteisiin perehtymisen kautta. Tutkimuskysymykset ovat osaltaan jo täsmentyneet, vaikka olen vielä työni alkutaipaleella. Työstän tällä hetkellä ensimmäistä tutkimusartikkeliani lapsiarviointiaineiston perusteella teemalla ”Monikulttuuristen lasten itsesäätelytaidot, sosiaaliset taidot ja oppimaan oppimisen taidot suomalaisessa varhaiskasvatuksessa.” Artikkelini lähetetään julkaistavaksi Kasvatus-lehden teemanumeroon 3/2017, jonka erityisteemana on ”Maahanmuuttajuus, etnisuus ja koulutus”. Artikkelini jätetään arvioitavaksi 31.8.2016 mennessä.

Olen kuluvan apurahoituskauten aikana esitellyt tutkimusta Turun kasvatustieteen laitoksen jatko-opiskelijoiden konferenssissa ”Navigating Towards a Successful Career”. Olen jättänyt esitysabstraktin Turun yliopistossa järjestettävään ”VII Conference of Childhood Studies”-konferenssiin 6.-8.6. ja uskon pääseväni esittelemään ensimmäisiä tuloksia siellä.

Kiitän Alli Paasikiven säätiötä sydämellisesti tästä mahdollisuudesta keskittyä tärkeään tutkimustyöhöni ja saada työ jätäväni alkuun. Työtä on vielä edessä paljon – tulen jatkamaan sitä määrätietoisesti monikulttuuristaustaisten lasten ja perheiden paremman varhaiskasvatuksen arjen edistämiseksi ja ammattikasvattajien monikulttuurisuusosaamisen lisäämiseksi.

Raisiossa 30.1.2016

Outi Arvola